

ΑΣΚΗΣΗ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΦΡΟΥΡΙΟ

45 ΛΕΠΤΑ

ΣΤΟΧΟΣ

Η **κατανόηση των συνόρων** όχι απλώς ως στατικές «γραμμές στην άμμο», αλλά ως διάχυτων θεσμών που διέπουν την καθημερινή μας ζωή.

ΒΗΜΑ 1

Παρακολουθήστε το [σύντομο βίντεο](#) του Ruben Andersson με τίτλο «It is Time to Unfence Our View of Migration» (3 λεπτά, στα αγγλικά) και **απαντήστε** στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Σύμφωνα με τον Andersson, ποιος είναι ο κύριος ρόλος των συνόρων και των περιφράξεων;
- Σύμφωνα με τον ίδιο, τα σύνορα λειτουργούν, αλλά σπάνια με τον προβλεπόμενο τρόπο. Τι σημαίνει αυτό?
- Τι σημαίνει ότι πρέπει να «αποφράξουμε» τις αντιλήψεις μας για την μετανάστευση;

ΒΗΜΑ 2

Καταγράψτε μερικές από τις **λέξεις-κλειδιά** που συνήθως συνδέετε με την έννοια του «συνόρου».

ΒΗΜΑ 3

Σκεφτείτε την καθημερινή σας ζωή και γράψτε:

- Πόσο συχνά και σε ποια πλαίσια χρειάζεστε μια έγκυρη μορφή ταυτότητας;
- Σε ποια πράγματα θα μπορούσατε να έχετε πρόσβαση χωρίς έγκυρη μορφή ταυτότητας;

ΒΗΜΑ 4

Συγκρίνετε τη λίστα που φτιάξατε στο Βήμα 2 με τη λίστα στο Βήμα 3. Βλέπετε νέα σύνορα να αναδύονται; Ομαδικά, συζητήστε ποιο είναι το κύριο πρόβλημα που σχετίζεται με την κατανόηση των συνόρων ως τειχών και φρουρίων (όπως στο Βήμα 1) και ποιες μορφές καταπίεσης και διακρίσεων γίνονται αόρατες μέσω αυτής.

ΑΣΚΗΣΗ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΣΥΝΟΡΑ

3 ΩΡΕΣ*

*ελάχιστο, συν χρόνο συζήτησης

ΣΤΟΧΟΣ

Η κατανόηση των συνόρων όχι απλώς ως στατικές «γραμμές στην άμμο», αλλά ως διάχυτων θεσμών που διέπουν την καθημερινή μας ζωή.

ΒΗΜΑ 1

Παρακολουθήστε την ταινία [Everyday Borders](#), σκηνοθεσία Orson Nava, (Ηνωμένο Βασίλειο: University of East London, 2015), 55 λεπτά.

ΒΗΜΑ 2

Καθώς παρακολουθείτε, **αναλογιστείτε** τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι είναι τα καθημερινά σύνορα;
- Πώς εκδηλώνονται τα σύνορα και οι συνοριακές πρακτικές στην καθημερινή ζωή;
- Συμφωνείτε με τη θέση ότι τα σύνορα έχουν μετακινηθεί από τα περιθώρια της εθνικής κοινωνίας στο κέντρο της;

ΒΗΜΑ 3

Σκεφτείτε τη δική σας καθημερινότητα: τις ρουτίνες, την εργασία, τις σχέσεις, τις αλληλεπιδράσεις σας με θεσμούς κλπ. **Πώς εκδηλώνονται τα σύνορα** στην καθημερινή σας εμπειρία (ως «πολίτης», «αλλογενής/αλλοδαπός φοιτητής», «πρόσφυγας», «αιτών άσυλο», «μετανάστης με ή χωρίς άδεια παραμονής»);

ΒΗΜΑ 4

Μοιραστείτε τις σκέψεις σας με την τάξη/ομάδα μελέτης σας.

- Πώς είναι **παρόμοιες και διαφορετικές** μεταξύ τους οι εμπειρίες που μοιράστηκαν σε αυτήν τη συζήτηση;
- Ποια **συστήματα εξουσίας** λειτουργούν και διέπουν τα βιώματά σας;

ΒΗΜΑ 5

Δημιουργήστε συλλογικά μια οπτική απεικόνιση που συνδέει βιώματα καθημερινών συνόρων με θεσμούς που προωθούν ή εφαρμόζουν αυτές τις πρακτικές/πολιτικές. **Μοιραστείτε την απεικόνισή** σας με άτομα της ευρύτερης κοινότητας/του πανεπιστημίου σας για να **ξεκινήσετε μια ανοιχτή συζήτηση** για τα καθημερινά σύνορα.

ΑΣΚΗΣΗ

Η ΛΙΣΤΑ

5 ΩΡΕΣ*

*ελάχιστο, συν χρόνος συζήτησης

ΣΤΟΧΟΣ

Να σκεφτούμε κριτικά την πολιτική της ποσοτικοποίησης του ανθρώπινου πόνου και να σκεφτούμε εναλλακτικές δυνατότητες για να κάνουμε ορατή την βία στα σύνορα.

ΒΗΜΑ 1

Μάθετε για Την Λίστα: μια βάση δεδομένων που καταρτίστηκε από εθελοντές και ξεκίνησε το 1993 από την United for Intercultural Action, το οποίο είναι ένα ευρωπαϊκό δίκτυο 550 αντιρατσιστικών οργανώσεων σε σαράντα οκτώ χώρες. **Η Λίστα τεκμηριώνει τους θανάτους ανθρώπων** που έχασαν τη ζωή τους κατά την προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ευρώπη: 36.570 άτομα τη στιγμή που γράφεται αυτό το κείμενο.

- Δείτε [εδώ](#) και [εδώ](#).

- Διαβάστε [το άρθρο](#) του Alex Needham, "The List: The 34,361 Men, Women and Children Who Perished Trying to Reach Europe." *The Guardian*, 20 Ιουνίου 2018 (στα αγγλικά).

ΒΗΜΑ 2

Διαβάστε την συνέντευξη της καλλιτέχνιδας Banu Cennetoğlu που μένει στην Κωνσταντινούπολη, η οποία τα τελευταία δεκαέξι χρόνια προσπαθεί να βάλει Την Λίστα «έξω εκεί στον κόσμο» ως «φυσικό αντικείμενο» σε διάφορα μέσα ενημέρωσης, επιμένοντας όμως ότι «δεν είναι τέχνη». Charlotte Higgins, «Συνέντευξη: Banu Cennetoğlu: 'Όσο έχω πόρους, θα κάνω το Λίστα πιο ορατή'». *The Guardian*, 20 Ιουνίου 2018 (στα αγγλικά).

ΒΗΜΑ 3

Διαβάστε το σύντομο σχόλιο της Martina Tazzioli, «Η πολιτική της μέτρησης και η σκηνή της διάσωσης: Οι συνοριακοί θάνατοι στη Μεσόγειο» *Radical Philosophy* 192: 2015, 2-6.

ΒΗΜΑ 4

Γράψτε μια σύντομη έκθεση (1 σελίδα), εξηγώντας το κεντρικό επιχείρημα της Tazzioli. Ποια είναι η πολιτική της μέτρησης; Ποιες είναι οι παγίδες της ποσοτικοποίησης των θανάτων που προκαλούνται από το καθεστώς των συνόρων κατά την προσπάθεια κριτικής και διάλυσης των συνόρων;

ΒΗΜΑ 5

Σχεδιάστε μια δημιουργική παρέμβαση (μια διαμαρτυρία) βάσει Της Λίστας που αποφεύγει τις παγίδες της «πολιτικής της μέτρησης».

ΒΗΜΑ 6

Παρουσιάστε το σχέδιο παρέμβασης στην ομάδα/τάξη σας.

ΑΣΚΗΣΗ

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΜΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

20 ΩΡΕΣ*

*15 ώρες ατομικής εργασίας, 5 ώρες ομαδικής εργασίας, συν χρόνος συζήτησης

ΣΤΟΧΟΣ

Να εξοικειωθούμε με τον **ακτιβισμό** και την παραγωγή λόγου **ενάντια στα σύνορα** και να παραγάγουμε **κριτικές παρεμβάσεις**.

ΒΗΜΑ 1

Πραγματοποιήστε μια σύντομη έρευνα της βιβλιογραφίας που στέκεται υπέρ μιας πολιτικής χωρίς σύνορα, περιγράφοντας κινήματα ενάντια στα σύνορα. Επιλέξτε τουλάχιστον 3 (κατά προτίμηση 10) βιβλία και άρθρα προς ανάγνωση. Μπορείτε να τα επιλέξετε από τη βιβλιογραφία της εργαλειοθήκης ή να τα βρείτε μόνα σας (ή ένας συνδυασμός των δύο). Για κάθε πηγή που διαβάζετε, γράψτε μια σύντομη παράγραφο που συνοψίζει το κεντρικό επιχείρημα της/του συγγραφέα κατά των συνόρων.

ΒΗΜΑ 2

Αναλύστε τα ευρήματά σας: ποια είναι τα κύρια (3-10) επιχειρήματα κατά των συνόρων που έχετε αντιμετωπίσει στη βιβλιογραφική σας ανασκόπηση; Κάντε μία λίστα. Ποιο επιχείρημα θεωρείτε πιο πειστικό; Ποια αντεπιχειρήματα μπορείτε να φανταστείτε (όχι απαραίτητα επιχειρήματα με τα οποία συμφωνείτε, αλλά που ενδέχεται να εγείρουν οι υποστηρικτές των συνόρων); Με βάση τις δικές σας εμπειρίες και γνώσεις, μπορείτε να σκεφτείτε ένα επιχείρημα ενάντια στα σύνορα που λείπει από την έρευνα που πραγματοποιήσατε;

ΒΗΜΑ 3

Μοιραστείτε τα ευρήματά σας και την ανάλυσή σας με μια ομάδα εργασίας (3-5 άτομα). Συνδυάστε τις λίστες των επιχειρημάτων σας και συζητήστε τις αναλύσεις σας. **Μαζί, συντάξτε ένα Μανιφέστο για μια Πολιτική Χωρίς Σύνορα.**

ΒΗΜΑ 4

Παρουσιάστε το Μανιφέστο σας στα άλλα άτομα στην τάξη/ομάδα σας. Συζητήστε όλες τις ιδέες που παρουσιάζονται. Συζητήστε πώς μπορείτε να διαδώσετε το μανιφέστο σας **πέραν από την τάξη.**

ΑΣΚΗΣΗ

ΒΙΩΜΕΝΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

15 ΩΡΕΣ*

*15 ώρες ατομικής εργασίας, συν χρόνος συζήτησης

ΣΤΟΧΟΣ

Να αναπτυχθεί η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο **η βιωμένη εμπειρία** της συνοριακής βίας **ξεπερνά και αμφισβητεί** τις ηγεμονικές αναπαραστάσεις της.

ΒΗΜΑ 1

Διαβάστε προσεκτικά το μυθιστόρημα του Behrouz Boochani *No Friend But The Mountains: Writing from Manus Prison*. Omar Tofighian, trans (Picador, 2018).

- Μια **στενή ανάγνωση** περιλαμβάνει τη σήμανση του κειμένου, την καταγραφή σημειώσεων, την υποβολή ερωτήσεων για προβληματισμό και κατανόηση.
- Η συζήτηση του βιβλίου με άλλους μπορεί να σας δώσει περαιτέρω πληροφορίες.

ΒΗΜΑ 2

Παρακολουθήστε την ταινία *Chauka, Please Tell Us the Time* (σε σκηνοθεσία του Behrouz Boochani και του Arash Kamali Sarvestani, Australia: 2017, 90 λεπτά· Δείτε το trailer [εδώ](#)).

- Παρακολουθήστε την ταινία στενά, ενεργά, όπως θα κάνατε και με το κείμενο (βλ. βήμα 1), κρατώντας σημειώσεις, καταγράφοντας τις αντιδράσεις, τις ερωτήσεις, τα συναισθήματα και τις σκέψεις σας.
- Η συζήτηση με άλλους μπορεί να σας δώσει περαιτέρω πληροφορίες.

ΒΗΜΑ 3

Ερευνήστε τις συνθήκες κράτησης στο νησί Manus και σε άλλες αυστραλιανές φυλακές σε παράκτια νησιά, μεταβαίνοντας σε έντυπα μέσα, επιστημονική έρευνα, συνεντεύξεις, διαλέξεις κλπ. Η βιβλιογραφία της παρούσας εργαλειοθήκης προσφέρει μερικά σημεία εκκίνησης.

ΒΗΜΑ 4

Δημιουργήστε ένα κείμενο, οπτικό ή ακουστικό έργο που εκφράζει το πώς αντιλαμβάνεστε την εμπειρία της κράτησης, αντλώντας από την περιγραφή σε αυτά τα δύο έργα (βλ. βήμα 1, 2).

ΒΗΜΑ 5

Μοιραστείτε την εργασία σας με τα άλλα άτομα στην τάξη/ομάδα σας. **Συζητήστε** πώς διαφέρουν αυτές οι αφηγήσεις σχετικά με τη βία στα σύνορα και διερωτηθείτε πάνω στις ηγεμονικές παραστάσεις.

Αυτό το μάθημα είναι μέρος της εργαλειοθήκης του προγράμματος BRIDGES, ένα σύνολο εργαλείων και στρατηγικών για την αντιμετώπιση των αποκλεισμών στα προγράμματα σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η εργαλειοθήκη έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του προγράμματος **BRIDGES Building Inclusive Societies: Diversifying Knowledge and Tackling Discrimination through Civil Society Participation in Universities**, του οποίου η ομάδα εργασίας περιλαμβάνει:

- Universitat Autònoma de Barcelona (Ισπανία)
- Sindihogar. Sindicato independiente de Trabajadoras del Hogar y los Cuidados (Ισπανία)
- Justus-Liebig-Universitaet Giessen (Γερμανία)
- an.ge.kommen e.V. (Γερμανία)
- Feminist Autonomous Centre for Research (Ελλάδα)
- Za'atar (Ελλάδα)
- Office of Displaced Designers. Prism the Gift Fund (Ηνωμένο Βασίλειο)
- University of Brighton (Ηνωμένο Βασίλειο)

Συνεργάτες

Catalina Álvarez, Blanca Callén, Marisela Montenegro, Francina Planas, Álvaro Ramírez and Sandra Tejada (Universitat Autònoma de Barcelona)

Marelia Armas, Eugenia D'Ermoggine, Norma Falconi, Lisette Fernández and Karina Fulladosa (Sindillar-Sindihogar. Sindicato independiente de Trabajadoras del Hogar y los Cuidados)

María Cárdenas, Sebastián Garbe, Encarnación Gutiérrez and Douglas Neander Sambati (Justus-Liebig-Universitaet Giessen)

Emilia Carnetto (an.ge.kommen e.V.)

Anna Carastathis, Aila Spathopoulou and Myrto Tsilimpounidi (Feminist Autonomous Centre for Research)

Marleno Nika, Marina Liakis and Aude Sathoud (Za'atar)

Shareen Elnaschie and Lazaros Kouzelis (Office of Displaced Designers. Prism the Gift Fund)

Deanna Dadusc (University of Brighton)

Βιβλιογραφική αναφορά: BRIDGES Project (2020) Bridges Toolkit.

Διαθέσιμο διαδικτυακά: <https://buildingbridges.space/about-toolkit/>

Bridges Toolkit by the BRIDGES Consortium is licensed under a [Creative Commons Reconocimiento-NoComercial 4.0 Internacional License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).